

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszaadással
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A kereskedelmi szerződések és a drágaság.

(K. Ö.) A sok tárgyalás dacára nem tudjuk nyélbe ütni a kereskedelmi szerződések hosszú vajudó ügyét. Ennek oka egyrészt a magyar politikai viszonyok ziláltsága, másrészt azoknak az államoknak tulkövetelése, melyekkel kereskedelmi szerződéseket akarnánk kötni. Ennek egyébként részben mi magunk vagyunk az okai. Egyöntetű közgazdasági közvélemény nálunk sohasem volt. Ma sincs. Ennek oka, hogy az érdekképviselések egyoldalú gazdasági véleménynek szólnak. És amikor az ipari és kereskedelmi érdekeltségek folyton folyvást azt hangoztatják, hogy a keleti államok állapot és gabonakivitele előtt kapuinkat meg kell nyitnunk, másképp éhen halunk, akkor igazán elment volna a keleti államoknak a jó dolga, ha ezt a mestersegesen táplált véleményt ki nem aknáznák.

Csak hogy kettőn áll a vásár. Elismerjük, hogy a keleti államokkal, nevezetesen Romániával, Szerbiával, Montenegroval, kereskedelmi szerződéseket kötni érdekünkben áll. Fontos ipari érdekek fűződnek a keleti államokkal fen-

tartott barátságos kereskedelmi viszonyhoz. Igaz, hogy mi nem igen törtük magunkat, hogy a keleti államokat ipari termelésünknek meghódítsuk, ezt megtette helyettünk Ausztria. Hihető azonban, hogy a magyar ipar fellendülésével és jól felfogott érdekeink hathatós istapolásával, a helyzet javulni fog. A keleti államok tehát maradnak ránk nézve oly gazdasági terület, mely gazdasági térfoglalásunk szempontjából mindig a latba esnek.

Más szempont alá esik az Argentínával kötendő kereskedelmi szerződés, mert erről is szó van. Ehez nekünk semmi közünk, ez tisztán Ausztria ügye. Ausztria expanzív ipari politikát folytat. Óriási áldozatokkal fejleszti közlekedési ügyét és tengeri kereskedelmét. Argentína olcsó mezőgazdasági termelő állam és ipari tekintetben szűz terület. Ipari felvevő képessége nagy. És ha vele kedvező kereskedelmi szerződést kötünk, az csak úgy lehetséges, ha mezőgazdaságának adnánk előnyt, ami a magyar agrárérdekek szempontjából teljesen felesleges.

Az említett államokkal való kereskedelmi szerződések megkötését azért sürgetik, mert — úgy mondják — a keleti

államok állapot és gabonabehozatala csökkentené a már elviselhetetlen drágaságot. Ily alakban a tételt felállítani nem lehet. Mert először mezőgazdasági érdekeinket áldozatul dobni csak azért, hogy egyoldalú ipari és kereskedelmi érdekeket istapoljunk, nem lehet.

És másodszor nagy kérdés, vajon ez a rendszabály tényleg csökkentené-e a drágaságot és nem csak szaporítaná-e a közvetítés hasznát. A közvetítés szeretné magáról elterelni a figyelmet, azért kiabál a kereskedelmi szerződés után, holott ma már nyilvánvaló, hogy a felesleges és illegitim közvetítés drágítja meg az élelmi cikkeket, amit legkézzelfoghatóbban bizonyít az a körülmény, hogy óriási az árkülönbség a termelőnek fizetett és a fogyasztón megvett ár között.

A drágaság orvoslását másutt kell tehát keresnünk. Jó ujjmutatással szolgál eziránt az osztrák földművelésügyi miniszter, aki rendszeres programot dolgozott ki melynek célja a termelő és fogyasztó érdekeit kiegyenlíteni.

Három irányban szándékozik a földművelést abba a mederbe terelni, mely egyrészt a földművelésnek lesz hasznára,

Uri ruhákat

angol szövetekből
ismert modern szabásban

Dragánna!

Nagy Sándor-utca
Telefon szám 981.

"TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Alice rabja.

— M. S. Bell. —

Thurston Alice egyetlen támasza volt öreg anyjának. Nagyon intelligens leány volt s maga kereste meg kenyerét. Persze voltak idők, mikor nem futotta házbérré, a kosztra, meg a nagymama betegségére is, s ilyenkor nagyon kellett törnie szép szőke fejét, De valahogy még eddig mindig kimenekült a bajból. Hanem most irt neki a háziúr, hogy a délután folyamán felkeresi és elvárja, hogy akkor a házbér kéznél legyen.

Hdeg márciusi idő volt, a mikor Brown, a háziúr, csakugyan beváltotta fenyegetését, s elment az özvegyhez, Mrs. Howardhoz, hogy tőle behajtsa a házbért. A ház maga nem volt valami csinos, de bent nagy tiszaság uralkodott habár a szőnyegek kopottak és a butorok öregek voltak is. A kandallóban vidám tűz lobo-

gott, mikor belépett, s a szoba közepén egy nagy, írásokkal telt asztal előtt egy fiatal leány ült. Brown ur egyszerűen tisztában volt vele, hogy ez a Howardné unokája, a kivel egy két levelet már váltott valamikor. A leány, elütően az angolszász típusból, sötét arcu, sötét haju szépség volt, s ez megragadta Brown ur figyelmét.

De azért az Alice udvarias köszönését bizony csak nagyon hüvös fejbőlintással viszonozta.

— Miss Thurston, a nagyanyjával szeretnék szót váltani.

— Tudom, — válaszolt a leány — de ő annyira ideges és öreg, hogy jobbnak láttam, ha nincs jelen a tárgyalásnál, Kérem intézze el velem a dolgot.

Brownt meglepte a lánynak nyugodt felállása.

— Remélem kéznél van a pénz? — kérdezte csaknem durva rövdéggel.

— Nem sajnálatomra kénytelen vagyok kijelenteni, hogy nem vagyunk képesek fizetni.

— Bocánat, kisasszony, ha nyiltan kell

önnel beszélnem. A nagyanyjának köszönje, ha kellemetlen dolgokat fog hallani. Egy éra mulva meg fog itt jelenni valaki, a ki a butorokat lefoglalja. Ha nem fizetnek...

— Ez nem fog megtörténni! — mondta egyszerre Alice s arca biborszint öltött a méltatlankodástól.

Brown ur az ajtó felé ment, mint a kinek nincs több mondanivalója, de Alice megelőzte. Hirtelen ráfordította a kulcsot a zárban, aztán zsebre tette azt, s visszaült a helyére.

— Mit jelentsen ez, kisasszony? — kérdezte Brown ur meglepetve.

— Időt akarok önnel adni arra, hogy megfontolja a dolgot — válaszolt a leány egykedvűen.

— És ha nem gondolom meg?

— Kénytelen lesz vele.

— Kénytelen?

Igen. Nem hiszem, hogy önnel kedve volna az ablakon kiugrani, más kijárat pedig sincsen. Hacsak a kéményjükon ki nem mászik, de kár volna az ön vadonatuj szürke öltözetéért. Ön nagyon vagyonos ember, Brown ur,

Tisztelettel

ÉRTESÍTÉS!

: Üzletünk
átalakítása
végett
az összes

áruinkat, ugymint: blousok pongyolák,
aljak, kabátok, kosztümök.

gyermek ruhák

s egyéb cikkeket e hó végéig

minden elfogadható árban áru-

sítjuk.

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad.

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzszekrény eladó.

másrészt azonban a fogyasztás érdekeit is kiegyenlíteni lesz hivatva.

Első sorban arról van szó, hogy a földmivelés produktivitását emlje. Ezt el lehet érni intenzívebb talaj míveléssel, jövedelmezőbb talaj mívelési ágak behozatalával, az állatállomány mennyiségének és minőségének emelésével, ésszerű trágyázással és minőségileg jobb takarmánytermesztéssel.

Másod sorban a mezőgazdasági termelési költségek csökkentéséről van szó. Szóval olcsóbban termelni. Ezt a célt szolgálja az olcsó mezőgazdasági szövetkezeti hitel és a mezőgazdasági gépek, eszközök, vetőmag és takarmány-cikkek szövetkezeti úton való beszerzése.

Harmad sorban a mezőgazdasági termékek ésszerű értékesítése jön figyelembe. Itt tehát a felesleges és káros közvetítés kiküszöböléséről van szó, amit azzal érünk el, ha a mezőgazdát kereskedelmileg képezzük és a termelő és értékesítő szövetkezeti ügyet felkaroljuk.

Ezek a rendszabályok bizonyára alkalmasak lesznek arra, hogy a mezőgazda tudjon többet, jobbat és olcsóbban termelni, ami a termelés és fogyasztás érdekeinek kiegyenlítésére fog vezetni.

A kormány és az ellenzéki lapok.

A tegnapi nap folyamán az a hír volt elterjedve, hogy a kormány retorzióval kíván élni mindazon lapok ellen, melynek a kormány működését kritika tárgyává tették és azt elítélték. Ez a retorzió egyenlő abban nyilvánul meg, hogy az ellenzéki lapoknak vasúti árusítást megtiltanák.

A politikai helyzet. A nemzeti munkapártban — jelenti tudósítónk — vezérek és párttagok minden tevékenysége a választások előkészítésére irányul. A jelöltek lajstromán erős korrekturát végeztek, mert az egyes jelöltekről utóbb beérkezett információk mereven ellentétesek azokkal, amelyeket előzetesen, jóhiszemű, de tájékozatlan vezetőférfiaktól szereztek. Jeszenszky Sándor valóságos tudakozó irodát vezet minden egyes jelölt személyéről, politikai megbízhatóságáról és egyéni tisztességéről s kegyetlen rostálást végzett az ugynevezett stréber jelöltek soraiban. A választások határnapja megállapítva még nincs. A miniszterelnök közbejött betegsége hátráltatja az előkészületek gyors befejezését, mert a miniszterelnök minden egyes esetben a maga számára tartja fenn a döntést s jelentéktelennek látszó ügyeket sem intézhetik el az ő hozzájárulása nélkül.

A háziipar jövője Biharmegyében.

Biharmegyében mint a legutóbb tartott kiállításon meggyőződhetünk igen sokféle és szép háziipart kultiválnak. Ezekről a háziiparokról azonban legjobb esetben a kiállításokon szerzünk tudomást. Akkor is tudomásul vesszük, hogy létezik amíg látjuk gyönyörködünk benne, talán elismeréssel is vagyunk a kultiválóival szemben és a következő félévben szépen eltelejtünk mindent, sőt talán ha valaki érdeklődne nálunk felőle még azt sem tudnák megmondani, hogy láttuk-e.

Ilyen körülmények között hiába költ az állam milliókat a háziiparra, hiába igyekszik ezáltal tisztességes keresethez juttatni az embereket, meddő marad minden fáradozása. A háziipar a mai viszonyok között különösen Biharmegyében halva született intézmény.

A megyében szerte állami gépek vannak, állami támogatásban részesülő iparágak. És mit

csinálnak ezek? Semmit! Pedig de szeretnének és tudnának dolgozni azok a szegény emberek, de kinek dolgozzanak? Csak azért, hogy a produktumok raktáron álljanak náluk, azért bizony nem érdemes dolgozni. Így a háziipar pang Biharmegyében.

Ezen a pangáson akar most segíteni a Bmke, mely oda törekszik, hogy ezt a fontos kereseti forrást kellő módon kultiválják és azt megfelelő pozícióba is helyezték. E törekvésnek elérésében az eddigi szokásoktól eltérőleg teljesen új módját választotta a kultúregyesület. Első sorban összeírta a megye területén eddig üzött iparágakat s aztán az iparágak kultiválóból megalkotta a termelő- és értékesítő szövetkezet, melynek Nagyváradon üzletet fog nyitni. Ebből az üzletből igyekszik értékesíteni majd a termelt anyagot nemcsak Biharmegyében, de az egész országban.

Ebben az ügyben tegnap a Bmke elnöksége beadványi intézett az alispánhoz. Az egyesület hatóság támogatását kéri az alispánnak, akitől most egyelőre az iparágak üzöit, azok lakhelyeit kéri összeírni.

A román kereskedelmi szorzódás életbeléptetése.

Egy rendszerint jól értesült bécsi hírforrásból kapjuk a szenzációszámba menő tudósítást, hogy a külügyi hivatal a román kereskedelmi szerződést már e hó 23-án szándékozik életbe léptetni és lényegesebb intézkedéseiben a monarchia egész területére hatályosítani. Még pedig rendeleti úton a magyar kormány hozzájárulásával, miután a jelenlegi magyar palamenti viszonyok nem teszi lehetővé a szerződés törvényhozási elintézését. A külügyi hivatal tehát kénytelen a román vámdíjtételek mérséklését kerülni úton megvalósítani.

egész utcája van ebben a városnegyenben. Azonkívül különböző bankoknál is jelentékeny vagyon hever részvényekben az ön nevére. A nagyanyám pedig igen-igen szegény asszony, a kit két kezem keserves keresményével tartok fenn. És ön anyai szenvedést akarna reánk hozni a kegyetlensége miatt? Ön nem rossz ember alapjában, Brown ur, csak szigorú és az életet úgy veszi, mint más üzletet. Ez az egyetlen baja. De én tudom, hogy a szíve jó s habár kegyetlenül bánik is most velem, ezért nagyrabecsülöm miatta.

Komolyan, minden kacérságtól menten nézett a háziurra. Brownak nem volt kellemtelen, egy ily szép fiatal leány azt mondja neki: becsüli. De azért keményen akart szólani mégis. De Alice megelőzte:

— Sokat beszéltek nekem az ön jótetteiről. Miért tenne éppen ezzel az esettel kivételt? Hiszen mi nem alamizsnát akarunk, csak egy kis türelmet. Igaz, hogy ma rossz az idő s talán ez van önre olyan befolyással, hogy meghazudtolva igaz természetét, éppen velünk akarja éreztetni hatalmát. Nem, ne beszéljen! Ne mondjon ellent nekem! Maga ma haragos és ideges. De ennek mi nem vagyunk az okai. És ha én az édesanyja lennék, a szegletbe állítanám miatta.

Brown ur haragudott ugyan, de erre a kijelentésre még sem állta meg a nevetést. Alice nyugodtan folytatta:

— Az adott körülmények között ön addig lesz az én foglyom, amíg meg nem ígéri, hogy vár, amíg meg tudom fizetni a házbért. Csak nem akarja beteggé tenni szegény öreganyámat?

Az ő egészsége többet ér nekem az ön jó véleményénél. Gondoljon rólam, amit akar, de innen ki nem megy addig, amíg bele nem egyezik a halasztásba. Nos, megegyeztünk? Igen vagy nem?

— Nem — felelte a háziur komolyan.

— Kérem, Brown ur, foglaljon helyet. Én várhatok.

Alice megtapogatta zsebét a kulccsal s újra írásba kezdett. Ha véletlenül férfi, ahelyett hogy leány lenne, Isten tudja, talán az életével fizette volna meg merészségét, de abban a tényben magában, hogy véletlenül nőnek született, láthatatlan páncélinget viselt magán. És ő jól tudta ezt.

— Miss Thurston, — szólt rövid csend után a háziur — nyissa ki ezt az ajtót, vagy segítségért fogok kiáltani.

— Kérem. Ez hatalmában áll önnek.

— Alice kisasszony!

— Brown ur?

— Tudja-e, hogy már mindjárt hat óra?

— Igen, úgy emlékszem, az előbb ütötte a háromnegyedet.

— Ebédelnem kell menni.

— Nagyon sajnálom, hogy ön, saját makacssága miatt, mára eljátszotta ezt a luxust.

Micsoda leány ez! Brown nyujtózott s a leány zsebére tekintett.

— Kérem Alice kisasszony, hétre halasztatlan terminusom van.

— Mily kár, hogy be nem tarthaj!

Brown felugrott helyéről és végigment a szobán.

Alice mosolyogva nézett rá.

— Nos? — kérdezte. — Meggondolta a dolgot és megigéri?

— Szerencsétlenségemre igen. — Megadom magam az erőszaknak. Mit is tehetné mást?

— Megigéri?

— Megigérem — mert kénytelen vagyok vele.

— Ön nagyon boldoggá tett engemet, Brown ur — mondta Alice meghatottan s könnyes szemekkel nézett rá. Kivette a kulcsot a zsebéből és kinyitotta az ajtót.

Első szent áldozási emléképek,

valamint **mindennemű szentképek** legnagyobb választékban, különféle alakban és legszebb kivitelben magyar, német, vagy tót szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók

BUZÁROVITS GUSZTÁV

könyvkereskedésében, **ESZTERGOMBAN.**

Mutatvány képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Ügyvéd a vádlottak padján.

— Hatodik nap. —

A Rokszin-perben tegnap tolytatták a tanuk kihallgatását. A szenzációs perről tudósításunk a következő:

A tárgyalás elején jelentkezik *Vengrinszky Gyula*, Zámory Mária ispánja és leveleket ad át a törvényszéknek, melyekre Zámory Mária kihallgatása alkalmával hivatkozott. A törvényszék elrendeli a leveleknek az iratokhoz való csatolását.

Azután dr. Fráter Pál indítványozza *Aczél Zsigmond* és *Békefi Gyula* nagyvárad lakosok kihallgatását arra, hogy id. Porumb Nesztor ellen 1908 febr. havában egy 500 koronás váltóperben árverés volt kitűzve, amelyet id. Porumb megbízása folytán dr. Rokszin György halasztott el.

Ugyancsak indítványozza *Pakala Tamás* és dr. *Rokszin Györgyné* kihallgatását arra, hogy Blága Eutim előttük hangoztatta, hogy id. Porumb Kornél hamisan esküdt meg a nővére elleni perben.

A törvényszék mind a két indítványt elfogadja.

Ezután dr. Fráter Pál bemutat két bizonyítványt a nagyszabeni rendőrkapitányi hivataltól. Az első szerint Porumb Kornél 1908 febr. 23—28 között Nagyszabon nem volt, a második szerint nem volt ott egész február hónapban sem.

Erre Porumb Kornél előadja, hogy Rokszin tanácsára Papp Aurél nevet jelentett be. A törvényszék elrendeli a nagyszabeni rendőrkapitányi hivatal megkeresését arra, hogy 1908. február hóban volt-e ott egy Papp Aurél nevű egyén bejelentve, a megkeresést a kir. törvényszék azonnal megfogalmazza és elküldi.

Csak ezek után tértek át dr. Porumb Nesztor kihallgatására, amelyet már kedden délután megkezdték.

Elnök kérdezi, hogy miért mondta tegnap hogy nem akart Rokszinnal egy váltón szerepelni?

Tanu ezt azzal okolja meg, hogy a jánosházi lelkész küldött neki egy pert, melyben igen terhelő adatok voltak Rokszinra.

Tudom, hogy ön most nagyon rosszul fog vélekedni rólam, s talán nőietlennek is fog nevezni a lelkében, de higgye el, hogy csak a beteg nagyanyámért tettem, a mit tettem. Jó estét, Brown ur.

Brownnak sok gondolat cikázott át a fején hazafelé menet, de valljuk be a történeti hűség kedvéért, hogy összes gondolatai fölött egy pár fekete szem uralkodott és bolondos fekete hajfürtök, meg egy leányos, féltékeny bájos mosoly. És már másnap izmét felkereste börtönét Howardnál, hogy biztosítsa róla Alicet, hogy bár ígéretét erőszakosan csikarta ki tőle, eszéágában sincs azt megmásítani. A következő héten, azonban, amikor már nem volt ürügye a látogatásra, a sutba dobott minden hazugságot s egyszerűen, magyarázat nélkül jött el hozzájuk látogatóba. És ugyebár önök, akik olvasták ezt a történetet, nem fognak csodálkozni, ha megtudják, hogy hónap mulva Alice, a szegény kis Alice a dús gazdag Brown ur felesége lett. De előbb megígértette vele, hogy öreganyjáról gondoskodni fog, amíg él. És csak azután tette ismét rabjává, immár az egész életre.

Dr. Fényes Ödön tanut Poromb Kornél jellemére vonatkozólag kérdezi ki.

Dr. Fráter Pál kérdezi a tanut, hogy melyek azok a kompromittáló dolgok, melyeket tegnap vallomásában Rokszinra vonatkozólag említett?

Tanu előadja, hogy mikor, mint jelölt, a Rokszin-irodában dolgozott, egy alkalommal elküldötte őt Rokszin egy járásbírói tárgyalásra és egyuttal meghagyta neki, hogy a tárgyalás megkezdése előtt a beidézett 3 tanu véleményét tudja meg.

Ő a perre nézve a lehető legrosszabb véleményre tudta meg a tanuktól. Később jött Rokszin maga, ő tárgyalta le az ügyet és megnyerte a pert.

Dr. Márkus László Barb járásbíró ügyével kapcsolatosan kérdezte ki a tanut.

Dr. Rokszin György, tanu azon tegnap ki-jelentésére, hogy nem kért Rokszinnal egy váltón szerepelni, szemében mondja tanunak, hogy többször zsírált váltókat neki.

Tanu ezeket részint tagadja, részint azt mondja, hogy nem emlékszik rá.

Utánna következett ifj. dr. Hadházy Kálmán nagyszabonai ügyvéd kihallgatása. Ő Szikszay Lajos nagyszabonai ügyvéd segédje volt a váltóhamisítások idején. Vallomása lényegtelen. Előadja, hogy mikor a váltók lejártak, Rokszin járt az irodába és kérte azonnal a biztosítási végrehajtást, mert Porumbék ki akarnak bujni a váltókötelezettségek alól.

Dr. Vámosy Mihály bíró kérdezi, hogy Rokszin ellen kérték-e biztosítási végrehajtást.

Tanu azt feleli, hogy Rokszinban annyira megbiztak, hogy ezt szükségtelennék tartották.

Délután az ügyész kéri Lőrincz Áron kihallgatását arra, hogy igaz-e, hogy ő azt mondta Porumbnak, hogy Rokszin már a nagyszabonai járásbírói irattárából is eltüntetett egy tanuvallozási jegyzőkönyvet.

A törvényszék ügyész kérelmét teljesíti.

Ezután következett Koós Mózes kihallgatása.

Tanu határozottan állítja, hogy 1908. febr. 4-én reggel azért ment dr. Porumb Nesztor irodájába, mert dr. Rokszin György meghagyta neki, mint jelöltjének, hogy a Fischbein féle bftó ügy iratait hozza el. A 9000 koronás váltó becsempészését, illetve ennek szándékát határozottan tagadja.

Elnök kérdezi tanutól, hogy miért írja egy levelében Rokszinnak, hogy nem jó lesz, ha mind a három körülményre őt hallgatják ki.

Tanu azt feleli, hogy ez a három körülmény szüleinek a perére vonatkozik.

Koós Mózes vallomására megesketik.

Kihallgatták még a tegnapi nap folyamán Porumb Mária és Kajtor Imre tanukat.

Kajtor Imre, a Nagyszabonai Takarékpénztár tisztviselője azt vallja, hogy a 9000 és 15000 koronás váltókat ő vette át és ő töltötte ki is a dátumot. Hogy a régi lejárat tentaszesszel ki van véve, nem vette észre.

Ma folytatják a tárgyalást.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Április 17. A Legényegylet közgyűlése d. u. 5 órakor az egylet helyiségében.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárúnnepélye a püspöki palotában.

A város zárszámadásának megbízhatósága.

Nagyvárad város törvényhatóságában már sok szó esett arról, hogy az évi zárszámadások nem nyújtják a város anyagi helyzetének világos képét, mert nem az illető év végén volt állapotot tüntetik fel, hanem igen sokszor még a következő év április havában történt kiutalásokból is található benne adatok. Szóval teljesen attól függ a zárszámadás végeredménye, hogy mennyi és mily összegű póttalványozást vesz az elmúlt év terhére a főszámvevőség.

A közgyűléseken eddig mindig azzal némitották el a felszólalásokat, hogy a teljesített munkák egyrészének számlája csak a következő évben érkezik be, ezért csak később lehet a naplót lezárni, a póttalványozások után.

Most éppen [a legilletékesebb helyről, a város főszámvevőjétől érkezett be a javaslat a tanácshoz, hogy intézkedjék, miszerint minden év végén a naplók december 31-én lezárassanak. Az év vége felé az összes ügyosztályvezetők terjesszék be az általuk elrendelt munkák és szükségletek kimutatását s a városi vállalkozó iparosok és szállítók felhívandók, hogy számláikat az év végéig mutassák be.

Jóllehet, hogy ez esetben is maradnának az év végén kifizetetlen számlák, de a december 31-iki állapotot feltüntető zárszámadás jelentésében fel lenne tüntetendő, hogy a készpénz maradványt még mily összegű ki nem utalt követelés terheli.

A naplók lezárását a törvény rendeli. De ezenkívül megszűnnék az az anomália, hogy az előző év zárszámadását a törvényhatóság a következő év derekán, sőt már volt rá példa, hogy a nyár végén tárgyalja, míg más városokban már februárban a törvényhatóság elé kerül a zárszámadás.

A tanács még nem határozott a főszámvevő javaslatára felett, hanem meghallgatja előbb a főmérnököt, hogy mondjon véleményt, miként lehetne a kereseti kimutatásokat is rendbe hozni az év végéig. Ha a város a törvény rendelkezéseinek eleget tesz, olyan zárszámadást kapunk, amely tisztán mutatja Nagyvárad évi forgalmát s anyagi helyzetét, amit eddig nem igen világosan tudhattunk.

* **A király Budapesten.** Hir szerint a király június 23-ikán a képviselőház megnyitáskor Budapestre jön és három napig tartózkodik a fővárosban s a rövid vendégeskedés után megkezdí Ischlben nyári pihenését.

'SAVOY'
NAGYSZÁLLODA

Budapest,
VIII. József-körút 16.

A Nemzeti Színház
közvetlen közelében

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és meleg víz minden szobában.

Szobák 3 koronától feljebb.
ELSŐRANGU ÉTT-REM.

Más verzió szerint a király május 4 ike körül érkezik Budapestre és három hétig fog itt tartózkodni. A fenti közleményre vonatkozólag az udvarból nyert értesülés szerint a hír nem felel meg a valóságnak.

* **A miniszterelnök betegsége.** Gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnök állapota örvendetesen javul. József főherceg ma délelőtt fél 11 órakor személyesen fölkereste Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt és érdeklődött hogyléte felől. A királyi herceg látogatása közel félóra hosszúság tartott.

* **Mailáth püspök elutazása.** Az erdélyi püspök mindazok sajnálátára, akik csak élvezhették az ő szeretetreméltóságát, tegnap reggel fél 7 órakor eltávozott Nagyváradról. [A vacsorán, amelyen *Felser* Antal káptalani helynök is résztvett, Kertész Miksa bucsuzott el a püspöktől a ház nevében és megköszönte azt a figyelmet, amellyel a püspök a tanári kart és tanítványait kiuntette, azt a fáradságot nem ismerő, odaadó áldozatkészséget, amelyet a nagynevű püspök az ifjúság vallásos nevelésében kifejtett. A püspök meghatottan választott és az Isten áldását kérte a tanári kar működésére. A püspöknek elutazása előtt volt alkalma még látni az ifjúságnak lelkesedését, szeretetét úgy a szent ügye mint lebilincselő egyénisége iránt, reggel fél 6 órakor legalább 100 ifju gyűlt össze a templomban, hogy jelenlehesen jegjobb pásztorának áhitatra gerjesztő miséjén, amelyet rövid, de sokat mondó buzdító beszédével szakított meg, és amelyen az ifjúságot megáldoztatta a »jó Pásztor« testével. Nem lehetett meghatottság nélkül szemlélni azt, amikor a templomból távozó püspököt az ifjúság megrohanta és igaz szeretetből fakadó kézcsókkal bucsuzott az áldott kéztől, az áldott lélektől. A püspök alig bírt a templomból a köréi sereglő ifjúság miatt távozni, alig érkezett meg a pályaudvarra, megint maga előtt látta a libegő mellű, kigyult arcu ifjúságot, mely rövid néhány perc alatt tette meg a majd félórás utat. Az a példékáló gözgépközlekedésben összegyűlt ifjúság tüzes, Eljen-e bucsuztatta el a püspököt, aki azt mondta: »A nagyváradi ifjúság kitett magáért.« Ahány gyermekszív van, abban Mailáth püspök emléke él, ahány gyermek ajk van, az mindenütt e jólelkű apostol buzgósságát és szeretetét hirdeti, az mindig e felejthetetlen főpásztorért imádkozik, hogy a pásztorok Pásztora tartsa meg őt minél tovább egyházunknak és hazánkunknak.

* **A mai városi közgyűlés.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése még sem lesz olyan csendes, mint aminek ígérkezett. Gábel Jakab indítványa, a parlamenti botrány megbélyegzése tárgyában, bizonyára élénk szóharcot fog felidézni. A közgyűlésre, a törvény világos intézkedésének megfelelően, fel van véve a közigazgatási bizottságban megüresedett egy hely betöltése és a tanács mégis levette ezt a napirendről. Talán csak nem az ennek a magyarázata, hogy

a májusi közgyűlésen. r. biztos, orvos választás lesz s ekkor a munkapárt tagjai nagyobb számmal vonulnak fel. A tanács azon javaslatánál, hogy a tanítók árvaháza céljaira a Rulikovszky-ut mentén 4 telket ingyen adjon, tanács, szintén lesznek felszólalások, mivel a városi kör tagjai ellenzik a tanács javaslatát, míg a függetlenségek azt elfogadják. A javaslat mellett Sas Ede szólal fel. A villamos telep reformjánál Fried Ferenc azt fejt ki, hogy a tisztviselők szaporítása által a reformot látják megoldottnak, dr Adorján Emil pedig indítványozni fogja, hogy ezt a fontos ügyet rendkívüli közgyűlésben tárgyalják. A központi választmányban megüresedett egy helyre a városi kör dr Adorján Armit, a függetlenségek pedig dr Pácz Sándort jelölték. A többi között egyik-másiknál szintén lesznek felszólalások s előreláthatólag két napos lesz a közgyűlés.

* **Eröss Lajos körutja.** *Eröss* Lajos superintendens tegnap folytatta körutját a belényesi járásban. A tegnapi nap folyamán meglátogatta Fenes, Remete és Belényesujlak községek reformátusait. A látogatások után tovább folytatja utját a superintendens.

* **Szabálytalanságok az anyakönyvi hivatalokban.** A belügyminiszter még a múlt évben kiküldte az anyakönyvi felügyelőt Bihar-megyébe, hogy az itteni anyakönyvi hivatalokat vizsgálja felül. A felügyelő megvizsgálván a hivatalokat, 11 hivatalban kisebb nagyobb mulasztásokat talált, melyről jelentést tett a miniszternek. A belügyminiszter most rendeletet adott ki az alispánhoz, hogy a talált szabálytalanságokat korrigálja. A 18 anyakönyvi hivatal közül Rév és Fugyivásárhely községekben oly nagyfokú szabálytalanságokat talált a felügyelő, hogy a két község anyakönyvi hivatal vezetője ellen a fegyelmi vizsgálat megindítását rendelte el.

* **Áthelyezés.** *Edlmann* Lipót alezredest, a 37. hadkiegészítő kerület parancsnoka Bécsbe helyeztetett át. A népszerű hadkiegészítő parancsnok távozását az egész nagyváradi társadalom ószintén sajnálja.

* **A parlamenti botrány a közgyűlés előtt.** Nagyváradi város törvényhatóságában a mai közgyűlésen ismét a politika fogja felkavarni a kedélyeket. *Gábel* Jakab törvényhatósági bizottsági tag kedden, tehát a közgyűlés tárgysorozatának kibocsátása után, indítványt nyújtott be, hogy Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága a parlament tekintélye ellen elkövetett merénylet felett rosszaságát fejezze ki, azt ítélje el és a gróf Khuen-Héderváry minisztert és gróf Serényi Béla minisztert ért inzultussal szemben részvétét fejezze ki. A Városi Kör, illetve a munkapárthoz tartozó bizottsági tagok elhatározták, hogy Gábel indítványát pártolják. A függetlenségi párthoz tartozó városatyák pedig felkérék dr *Adorján* Emil, hogy az indítvány ellen szólaljon fel s a napirendre térést indítványozza. — A városi tanács tegnap délelőtt tárgyalta *Gábel* Jakab indítványát s abban álla-

podott meg, hogy indítványozza a törvényhatóságnak, hogy a parlamenti szólásszabadság meggátolására irányuló merénylet felett megbörtáncolását fejezze ki s a kormány tagjait ért inzultussal szemben részvétét fejezze ki. — A parlamentben történt botrányokat mindenki elítéli, de annak újabb bolygatása csak arra jó, hogy az egyetértést elrontsa és a kedélyeket elmérgesítse. A részvétnyilvánításukat pedig most már, mikor az inzultált miniszterek sebei teljesen meggyógyultak, nincs semmi értelme.

* **A szabályrendeletek sorsa.** A városnál a különböző előadóknál a szabályrendelet tervezeteknek valóságos halmaza hever anélkül, hogy történet volna bennük valami intézkedés. A szabályrendelet tervezetek pedig mind olyan természetűek, hogy azok a közönségre nézve égetően szükségesek. A lapokban állandóan hallunk panaszokat a közönség sorából egy és más dolgokban. Ezek a panaszok alaposak és jogosan várják az orvoslást is. És mi történik a városnál? Elkészítik a szabályrendelet tervezetet, kiosztják az előadónak és aztán következik a várakozási idő végtelensége amely után megállapítják, hogy a tervezetet a körülmények változása folytán revidálni kell, és akkor csűr újra csinálják a szabályrendeletet örökösen, ez alatt a közönség kénytelen tünni az orvoslást váró bajok kellemetlenségeit. A sok panasz tegnap sorra indította *Gerő* Armin főkapitányt, hogy javaslatot tegyen a tanácsban a szabályrendeletek dolgában. A főkapitány aki tudvalevőleg a legtöbb és legfontosabb szabályrendelet tervezeteket készíti javasolta a tanácsban, hogy tekintettel arra, miszerint az ő általa készített szabályrendeletek referálával. A tanács örömmel fogadta el a javaslatot. Így legalább lehet reményünk, hogy a szabályrendeletek nem fognak sokáig vergődni a vajadásban, hanem rövid idő alatt elkészítik azokat.

* **Az olajos paprikák.** A paprika készítő és kereskedők nagymérvű visszaéléseket követnek el. Így többek között a régi piros paprikát, vagy a kevésbé finom anyagból készült paprikát olajjal keverik mi által a paprika friss és erősebb színt nyer. Ezt a manipulációt különösen a külföldi gyárosok üzik nagy előszeretettel. A földmivelésügyi miniszter most körrendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz s ebben meghagyja, hogy a paprikának a fenti módon való előállítását vagy forgalomba hozatását hamisítást, kihágást képez, mely 2 hónapig terjedhető fogházra és 600 korona pénzbüntetéssel büntetendő.

* **Téves hírek egy perről.** Lapunk tegnapi számában szó szerint közöltük a Pesti Hírlap azon hírét, hogy a cirkvenicai Miramare szálloda tulajdonosait: Rimanóczy Kálmánt és Békessy Józsefet elmarasztalták 35000 korona kártérítésben, Ádám nevű volt alkalmazottuk panaszára. Erre vonatkozólag illetékes helyről a következő nyilatkozatot vettük: Nem felel meg a valóságnak, hogy Ádám amikor a szálloda igazgatását átvette, »belátta«, hogy úgy az étteremben, mint a kávéházban, de az egész épületben számos átalakítást kell eszközölni, ha azt akarják, hogy a közönség el ne maradjon. Az újítások miatt, melyek természetesen költségeket igényeltek, összetűzése támadt a szálloda tulajdonosaival, mire ezek hirtelen elbocsátották őt. Erről a körülményről szó sincs a per-

Nagy alkalmi kiállítás! Megérkeztek az összes ujévi szebbnél-szebb gyermekjátékok, ajándék- és disztárgyak, melyek már kivannak állítva a vevő közönség megtekintésére. A mai naptól kezdve az alkalmi vásár megkezdődött. Az idén különös olcsó árakat élvez a vevőközönség.

Friss és Társánál

Korona és fillér-bazár, Nagyváradi.

Rákóczi-ut.

Telefon 130.

Telefon 130.

ben, tehát fenn nem forgott: az elkocsajítás oka a periratokból kiténik. Nem igaz az sem, hogy a pozsonyi törvényszék 35000 korona tőkében marasztalta volna el alpereseket. A felperes követelt még annál is többet, de az elsőfoku ítélete, amelyet megfélebbezték alperesek, csak 13672 korona 63 fillér tőke kifizetését állapítja meg.

* **Egy alapítvány kezelése.** Ezelőtt évtizedekkel Novák Bogdán nagyvárad lakos 200 korona alapítványt tett Nagyvárad városánál azon célból, hogy ennek kamatait az örökösök élvezik, csak ha ilyen nem lesz, szolgál a kamat jótékony célra. Ilyen alakban azonban nincs semmi célja, hogy a város kezelje az összeget, mert a kamatokat beláthatlan időig az alapítványt tevő rokonai élvezik. A városi tanácsnak az a véleménye, hogy mondjon le a város erről az összegről. Egyelőre azonban véleményét kérik a város főügyésztől.

* **A város szervezeti szabályzata.** Évek óta függő kérdés Nagyvárad városánál a szervezeti szabályzat gyökeres átdolgozása. Még Beöthy László főispánsága alatt gyűjtötték az adatokat, toldozták-foldozták a módosítást, de nem készültek el vele, pedig nagyon fontos a városra nézve, hogy a mai viszonyoknak és a követelményeknek megfelelően módosítsák a most is érvényben levő régi szervezeti szabályrendeletet, amelynek igen sok intézkedése már idejét multá. Az ügyosztályok célszerűtlen besztásán is változtatni kell. Ezt végre a városi tanács is belátta s megbizta dr Thury László városi főügyészt, hogy a szervezeti szabályzatot dolgozza át s terjessze elő. Így talán mégis csak nemsokára csak elkészül az új szervezeti szabályzat.

* **Megjutalmazott tüzoltók.** A Révész Teréz Párisi divatruházánál előfordult nagy bolttűznél különösen Fekete János, Patocs Mihály, Huvé Károly, Krempaszkó Lajos és Biri András városi tüzoltók oly nagy munkát végeztek s oly derakasan dolgoztak, a veszedelem dacára, hogy Grácsér Lajos tüzoltó parancsnok jutalomra terjesztette őket elő. A városi tanács, Gerő főkapitány javaslatára, méltányolta a derék tüzoltók buzgóságát s tegnapi ülésében egyenkint 10—10 korona jutalmat szavazott meg részükre.

* **A magánborfogyasztók adómegváltása.** A nagyvárad magánborfogyasztókkal a folyó évi boritajadóra általánosságban létrejött kiegyezés felülbírálatánál a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság 39 magánborfogyasztó általánosságát nem hagyta jóvá, mert az általánosságát kevésnek találta. A városi tanács ehhez képest utasította a városi fogsztási adóhivatalt, hogy a kifogáson 39 magánborfogyasztóval újból tárgyaljon s megfelelőbb összegben kísérelje meg a kiegyezést.

x **Hirdetmény:** A Polgári takarékpénztár r. t. új kiocsjátású részvényei az ideiglenes elismervény ellenében az intézet pénztáránál átvehetők.

x **Finom uri fehéremű és minden uri divat és kalap ujdonság megérkezett**
Róth M. utóda cégnél.
Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **Olvassa el kérem!** ha érdekl, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframéget és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges aki nem akar nagy világitást hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam ezen *Wolfram égő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással

x **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 21 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpaddás nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelbug Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében Április hó 7. 8. 9. és 10. é. a következő igen érdekes mozgófénykép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Maszla ur szabadságon. 2. Felfordult világ. 3. Modern dreszura. 4. Herkules fürdő. 5. Nizzai karnevál. 6. Urhatnám szöng. 7. Doktor Fantom. 8. Szegény leány története. Szombattól kezdve műsorra kerül Lueger temetése amely képen Ő felsége és az összes főherceg láthatók.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap tavaszi ujdonságok REICHARD ÁRUHÁZÁBA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók.

Jenny Jenő órák és ékszerész

a bérnialási alkalomra ajánlja a helybeli és vidéki n. é. közönségnek a választékban levő óra és ékszer készletét, amelyet a volt betörés miatt

legjutányosabb árban

óhajt kiárúsítani. Órákat egy évi jótállás mellett javítok. Kérve a n. é. közönség szives pártfogását továbbra is, tisztelettel **Jenny Jenő**, órák és ékszerész Szt. János u. 39. sz.

Telefon szám 285.

Egy fiut tanulónak felveszek.

Utazás egy bélyeg körül.

Ugy látszik, hogy nemesak április 1-nek, hanem április 2-nek is megvannak a maga tréfái. Egyet ezek közül előadok, amely ma történt velem. Teszem ezt azért, hogy a finác okoskodás egy eklatáns példával megvilágítsassék.

Április 2-án kiállítottam nyugdíjamról szóló nyugtámat, amelyre 64 filléres bélyeget tettem. A bélyeget azonban nem jó számmal irtam át s midőn tanácsot kértem egy valódi jogász barátomtól, hogy mit csináljak most már, azt a tanácsot adta, hogy vegyek új bélyeget, írjak más nyugtát, az elrontott bélyeget pedig mutassam be a helybeli adóhivatalnál, ahol vagy kicserélik vagy beváltják.

Megfogadtam tanácsát s felmentem a helybeli adóhivatalba. Ott bemutattam a nyugtát, a mely szabályszerűen volt egyébként kiállítva, tisztán csak a bélyegen levő szám nem egyezett a szöveg numerusával. Azt a felvilágosítást nyertem itt, hogy menjek le a földszinten levő dohányárudába, ott majd beváltják, mert ők nem foglalkoznak vele.

Helyes. Néhány perc múlva már elő is adtam az ügyet az udvaron levő dohányárudában egy, különben rokonszenves férfinak, aki azonban nem volt hajlandó a bélyeget beváltani. Azt mondotta ugyanis:

— Hogy előbb igazoltassam a nyugtán, hogy nincs kifizetve.

— Hát hiszen, ha ki volna fizetve, nem

volna a nyugta a zsebemben, mert hiszen talán csak nincs olyan paralizáns adótárnok, aki a nyugtát a félnél hagyná kifizetés után is?

Hasztalan vettem elő a tiszta okoskodást, s nem tágitott s világos ellenérveimé az felelte:

— § mondja ezt, ha nem tetszik, adjak be 1 koronás folyamodványt Khuenhez.

Igazán elmés vice. Máskor, ha a Borsszem Jankó vagy barátaim vicei nem elégitenek ki, a dohányárudába megyek szórakozni s elmét élesíteni. Látszik, hogy a dohánynak nemesak a füstje, hanem a szaga is mennyire izgatja az agy idegszáleit. Hogy pedig mutassa, mennyire tudja ő a törvényt, azt mondotta, hogy beváltaná ő a bélyeget, ha a nyugtán nem lenne aláírás. Erre megjegyeztem, hogy ha csak ez a baj, könnyen segíthetek rajta, egyszerűen kivágom a nevet Rám nézett s azt mondta, hogy akkor még épen nem válthatja be, mert a nyugta nem szabályos. Ez sem utolsó vice.

Kérem szerkesztő urat, méltóztassék becses véleményét közölni, hogy mit tegyek most már. A nyugta nem itt, hanem egy más vidéki városban folyósítatik s ma délelőtt el is küldöttem a jó és az anyakönyvvezető által aláírt nyugtát kifizetésre. Ha most ezt a vicces bélyegű nyugtát is elküldöm azzal a kéréssel, hogy írják rá, hogy nem fizettetett ki, félek, hogy vagy a nagyváradai mentőknek írjak vagy az április havi nyugdíjat valamelyik elmeügyintézetnek küldik ápolási költségemül.

Ha hazafi Veray János volnék, most így apostrofálnám a dohányárudát:

Váradai dohányáruda,

Üssön nyakon a Neruda.

Tisztelettel

Egy nyugdíjas.

TANÜGY.

Magánvizsgálatok a közs. polg. leányiskolában. Akik a jelen tanév június hónapjában a közs. polg. leányiskolában (Tisza Kálmán-tér) óhajtanak magánvizsgálatot tenni, adják be nevezett iskola igazgatóságához április 25-ig születési és előző tanulmányukat igazoló iskolai bizonyítványt felszerelt és bélyeggel kellően ellátott folyamodványukat, a melyek Vasadi Lajos kir. tanfelügyelőhöz intézendők.

IRODALOM.

A város hivatalos lapja. Az utóbbi években a városok közigazgatási élete intenzívebb fejlődést mutat s a közigazgatás iránt nagyobb az érdeklődés. Ennek a természetes folyamán, hogy az egyes városok hivatalos lapot indítottak, amely által megkímélik a városi pénztárt a különféle szabályrendeletek, nagyobb terjedelmük miatt a napilapokban nem közölhető más közlemények kinyomatásától, Nagyvárad város tanácsa is tervbe vette egy ilyen városi hivatalos lap kiadását s megbizta *Pásztor Bertalan* eljegyzőt, hogy készítsen tervezetet, költségvetést, minő módokat mellett s mily költséggel lenne előállítható a lap. A hivatalos közlöny szerkesztőjéül *Pásztor Bertalan* van kiszemelve, aki régi, elismert tollú hírlapíró, akinél alkalmasabb egyént erre nem kapnak a városházán. Az ő kezében bizonyára

Tisztelettel

Berger Paula utóda
nőikalap divatterme
Szent János-utca 1. szám alatt.
Kérem a cségre figyelni.

A Berger Paula utóda cég értesítése.

Nagyságos asszonyom!

Párisi és bécsi elegáns modellekkel berendezett női kalap áruhaza **Szent János-utca 1. szám**, ugyanott, a hol eddig volt, abban az épületben található.

ugy fog megjeleni a hivatalos lap, hogy általános meglepéssel találkozik.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csü. örtök: Romeo és Julia.
Péntek: Fra Diavolo.
Szombat: Fra Diavolo.
Vasárnap: délután Nagymama, este Luxembur grófja.

A mai ifjúsági előadás. Ma délután a tanulóifjúságnak, a leányöncöcéknek kitűnő alkalmuk nyílik a modern francia verses dráma-irodalomnak legzsenszeiből remekművének megismeréséhez. Edmond Rostand' a Cyrano és a Bantechler világhírű szerzőjének Napoleon fiáról írott tragédiája, a 'Sasfók' diákelőadásban, — de teljes szöveggel — kerül színre. Gózon játssza a főszerepet.

TÁVIRATOK.

Leszerelési akció a nagyhatalmak közt.

Newyork, ápr. 13. Az Evenng Post értesülése szerint Roosevel, Vilmos császárral és Edvárd királlyal béke akcióról vagy leszerelésről fog tárgyalni.

Gyilkos tyuk.

Komárom, ápr. 13. Berbete községben ma Jakab Mihályné 27 éves fiatal menyecske a tyukokat etette, miközben a tyukok megvadultak és a kamarába repkedtek. Egy tyuk a falra akasztott puszkára repült és szárnyával a fegyver ravaszát elcsattantotta. A fegyver elsült a golyó az asszony mellébe furódott. — A meglőtt asszonyt beszállították a kórházba, ahol meghalt.

Lemondott igazgató.

Budapest, ápr. 13. Müller Kálmán, a balparti kórházak igazgató főorvosa tegnap megjelent Bárczy polgármesternél és beadta lemondását. A lemondás mindenütt nagy feltűnést keltett.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Sz. B. Egy kis változtatással közöljük. Nem okvetlenül szükséges, t. i. hogy minden bánatos szerelmes főbe pukkantsa magát.

B. ch. Köszönjük, mind a kettőt besoroztuk.

NYILTTÉR.

A napsugár szomjazása

a szabadba csalja az embereket, ha csak kicsit is barátságos az ég képe s ezt a kis üdülést gyakran hosszú ideig tartó meghűléssel fizeti meg az ember. Nagyon óvatosnak kell tehát lenni s az ilyen sétárra el kell vinni néhány darab Fay fele valódi szódéni ásványpasztillát, a melyet a szájjban kell tartani. Akkor megismerjük a szódéni pasztillának a bajt előzetesen elhárító értékét. Fay valódi szódéni ásványpasztillája dobozonként csak 1 korona 25 fillérbe kerül és minden idevágó üzletben kapható. Utánzatokat tessék határozatlan visszautasítani.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzer, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

Abbázia Hotel és pensió Riviera.

Aki otthonias és kellemes lakást óhajt Abbáziában, felhívom az i. t. közönség figyelmét

szállodámra,

mely a legegánsabb izlést is kielégíti, azonkívül *kitűnő magyar konyhánk* a legjobb hírnévnek örvend. *Szobák* gyönyörű tengeri kilátással és *figyelmes kiszolgálás*. — Fürdőszoba minden emeleten. — Orvos a házban.

Mérsékelt árak. — Prospektus ingyen.

Magyarok szives pártfogását kéri a tulajdonos

Politzer Gyula.

Uj. Uj. Uj.

Villanyerőre berendezett modern díszmű és ipari

esztergályos üzlet

Beöthy Ödön- és Arany János-utca sarkán Nagyváradon.

Tisztelettel értesitem a nagyrabesült közönséget, hogy műhelyemben készítek minden ezen szakmába vágó ipari és díszmű esztergályos munkákat. Billiárdgolyókat, dákókat stb. igen jutányos árak mellett, kellő pontossággal és kitűnő szaktudással. Szives pártfogást kér

Deutsch Miksa, esztergályos.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, április 13.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	289.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1910. április 13.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavin földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papirban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
20 frankos (Napoleonder)	19.02
Német birodalmi márka	117.65
20 márkás arany	23.51
Magyar nyereséjű sorsjegy kölcsön	93.95

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

Nagy Lajos

téglagyára

Nagyváradon,

közvetlen az aradi országút mentén,
szemben a puskaporos raktárral.

Városi iroda:

Nagyteleky-utca 51. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyrabesült építő és építtető közönséget, hogy egy a mai kornak teljesen megfelelő modern

téglagyárat

létesíttem s főterekvésem odairányul, hogy elsőrendű gyártmányaimmal a legmesszebbmenő kívánalmaknak is eleget tehessek. Rendeléseket május hóra készséggel jegyzek.

Kiváló tisztelettel

Nagy Lajos,
téglagyáros.

Papi ruhák.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a

tavaszi és nyári szövetek

nagyválasztékban, különösen reverenda és szalon ruha-szövetek.

Becsés megrendeléseiket és további partfogásukat kérve maradtam

illő tisztelettel

Vajnovszky Károly,

papi és polgári szabó

Szent János-utca. (Sajátház)

Vidéki meghívásra személyesen is megjelenek.

!! Óvakodjunk a molyoktól !!

Közhasznú intézmény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett, **molykár ellen védő, biztosító, és raktározó intézetemre.** Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrmeárukat. Ferti és női városi bundák, utibundák, szőnyegek, függönyök, gallérok, karmantyukat stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kívánatra azokért hához küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becsés partfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Dózsa János szücsmeister **Nagyvárad**
Sas passage.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEKA

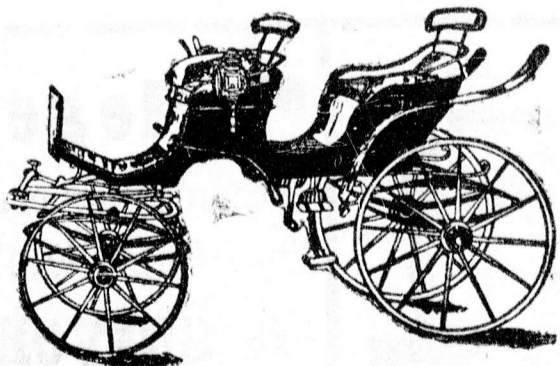
APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vesese-hólyag és
bélbántalmaknál oalamint
asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Kapható **Wurst József** főszerecsen- és ásványvíz kereskedésben N. Várad, Rákóczi-ut. 7.

Új kocsiraktár! Megnyilt márczius 1-én.

Van szerencsénk Nagyvárad város és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy a nagyváradai kocsikészítő mesterek szakosztálya által létesített

kész kocsiraktár

Nagyváradon, Lukács György-utca 14-ik szám alatt, **márczius 1-én megnyilt,** ahol is a legelegánsabb és

legtartósabb kivitelű kész kocsik, gazdasági járművek, kocsialkatrészek és mindennemű kocsifelszerelési cikkek a legjutányosabb árak mellett beszerezhetők, ócska kocsikat becserélünk, javításokat pontosan és jutányosan eszközölünk.

Tisztelettel

a nagyváradai kocsikészítő mesterek szakosztálya.

Egyszeri használat meggyőző mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, **MEGLEPO GYORSAN OLDJA A SZENNYET,** anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

szappan

mindig egyenlő minőségben lesz előlítettva.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a legkiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen megtakarít **IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.**

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-utca) ezenkívül a mosószappanok minden faja (debreceni, szegedi, csont, márvány, legfinomabb beretvászappan stb.) valamint **KÓKUSZZSIR, CSÓ** és **LEVESTÉSZTÁK** a legkisebb mennyiség vételénél is **EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.**

Értesítés.

Tisztelettel hozom a hölgyszomség tudomására, hogy
áruházam megnyitottam.

Szilágyi Ernő

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3 sz.

(Weiszlovits-ház.)

Áruházam főbb cikkei: Selyem, csipke, szalag és mindennemű ruha, kalap-diszkek és összes hozzávalók.

Nagy raktárt tartok: különleges nőiruha-kelmékből, himzett batistokból, női harisnya és cérna keztyűkből.

Valódi francia bőrkeztyűkből óriási választék.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig le szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt áron biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én
Sas palota Oláh hentes-szel szemben helyezi át Kossuth-u. oldal

Aszódi

trieszti kávé, tea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemi kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vás ár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 k gr. kuba és gyöngykávé b érmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkanzer-vek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrástorták kaphatók.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

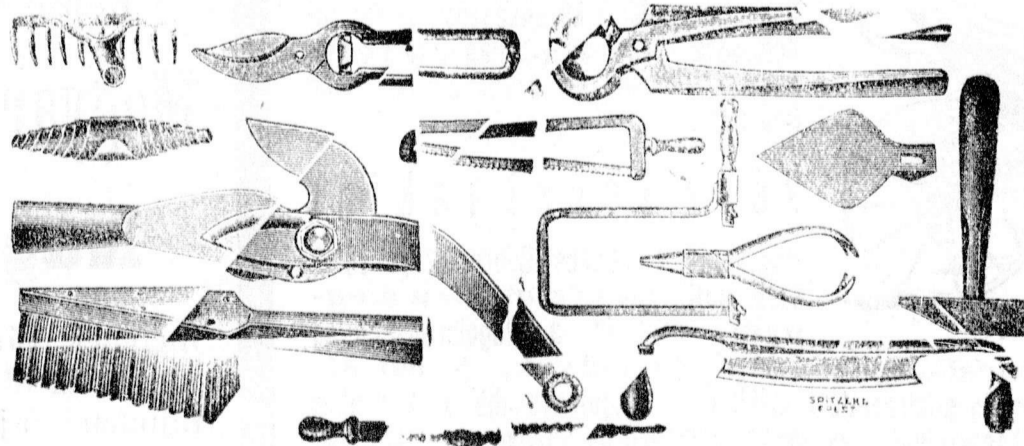
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kerti szerszámok

melyek készen benyelevezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral vagy márvány lappal

és sulyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.